

Instytut Pamięci Narodowej - Bydgoszcz

<https://bydgoszcz.ipn.gov.pl/byd/aktualnosci/198735,Pomagala-nawet-w-Auschwitz-7-odc-filmowego-cykladu-IPN-Nie-tylko-Ulmowie-dostepny-.html>
06.05.2024, 20:41

**„Pomagala nawet w Auschwitz” - 7. odc.
filmowego cykladu IPN „Nie tylko Ulmowie”
dostepny na kanale IPNtv**

„Pomagala nawet w Auschwitz”

Charyzmatyczna Romualda Ciesielska wspierana przez swojego męża Feliksa ukrywała uciekinierów z krakowskiego getta. Z miłości do bliźnich, bezinteresownie pomagała także w ucieczce, organizowała fałszywe dokumenty, rozprowadzała żywność i ubrania. Gdy za tą działalność Niemcy uwięzili ją w KL Auschwitz, nadal pomagała innym narażając własne życie. Ludzkie życie było dla niej wartością nadrzędną. Na kanale IPNtv jest już dostępny film „Pomagala nawet w Auschwitz” 7. odc. cykladu IPN „Polacy ratujący Żydów - Nie tylko Ulmowie”.

Pomagała nawet w Auschwitz

Źródła do narracji oraz publikacja dotycząca rodziny Ciesielskich – Tomasz Gonet
w: *Represje za pomoc Żydom na okupowanych ziemiach polskich w czasie II wojny światowej*, t. I, red. M. Grądzka-Rejak, A. Namysło, Warszawa 2019, s. 118.

Było mieszkanie [...] u Szarkowskich. Potem małe, ubogie mieszkanie p. Podhorskiej [...] potem kryjówka u p. Nowaka [...] potem wytworne mieszkanie pp. Łysakowskich [...] potem byli Czapscy [...] potem w Rykach p. Wojewoda [...] i p. Makowa [...] potem były jeszcze inne mieszkania, inni ludzie – łańcuch ryzyka, ludzi i miejsc [...] Przekazywano mnie sobie z rąk do rąk – p. Puławska p. Pomorskiej, p. Pomorska p. Podhorskiej, p. Podhorska p. Jadachowej. Na moje utrzymanie łożył z konspiracyjnych funduszy docent dr Tadeusz Stępniewski [...] Wymieniłam tylko tych ludzi, których z nazwiska pamiętam. Wszyscy, ratując mnie, narażali siebie i swoje rodziny na śmiertelne niebezpieczeństwo. W grze o moje życie – stawką było życie 45 osób - pisała Hanna Krall, ocalała z Zagłady polska pisarka i dziennikarka żydowskiego pochodzenia.

Film „**Pomagała nawet w Auschwitz**” przedstawia bohaterstwo małżeństwa Ciesielskich, które zaryzykowało życie, by ratować swoich żydowskich współobywateli. W mieszkaniu na krakowskim Kazimierzu, dzielnicy w której przez wieki zamieszkiwała społeczność żydowska Romualda i Feliks Ciesielscy zdecydowali się zapewnić schronienie uciekającym z getta Żydom. Bezpieczną ostoję w ich domu znaleźli m.in.: Edmund Fiszler i jego żona Leonora oraz czteroosobowa rodzina Horowiców. Małżonkowie wspierali potrzebujących na wiele sposobów, ryzykowali własnym życiem w imię wyższego dobra. Prawdopodobnie na skutek donosu, Ciesielscy zostali aresztowani przez Niemców latem 1942 r. W trakcie śledztwa Romualda była bita i torturowana. Za swoją działalność humanitarną trafiła do KL Auschwitz, tam została poddana doświadczalnym badaniom pseudomedycznym. W obozie nie przestała jednak pomagać, ukrywała dzieci wytypowane w selekcji, organizowała dodatkowe racje żywnościowe, a także fałszowała metryki urodzenia dzieci. W Auschwitz przebywała do czasu ucieczki z transportu ewakuacyjnego w Jawiszowicach w styczniu 1945 r. Jej mąż Feliks również został uwięziony w KL Auschwitz. Stamtąd przetransportowano go do obozu koncentracyjnego Mauthausen na terenie Rzeszy Niemieckiej, gdzie został zamordowany 18 marca 1945 r.

Kolejne odcinki prezentowane będą do końca maja w każdy piątek o godzinie 10.00.

Instytut Pamięci Narodowej cyklem filmowym „Nie tylko Ulmowie” oddaje hołd ofiarom Zagłady, a także Polakom, którzy stracili życie, by chronić swoich żydowskich współobywateli w okresie zbrodniczej okupacji niemieckiej na ziemiach polskich. Dobitnym

przykładem tego okrucieństwa była zbrodnia dokonana przez Niemców na dziewięcioosobowej Rodzinie Ulmów oraz na ośmiu członkach rodzin Goldmanów, Grünfeldów i Didnerów. 24 marca br. przypada 80 rocznica tej niemieckiej zbrodni.

Naukowcy oceniają, że Niemcy w czasie II wojnie światowej zamordowali za pomoc Żydom około tysiąca Polaków. Dzięki heroicznej działalności wielu mieszkańców Polski udało się uratować kilkadziesiąt tysięcy polskich obywateli pochodzenia żydowskiego.